

Lieta T-409/09

Evropaiki Dynamiki — Proigmaena Systemata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE

pret

Eiropas Komisiju

Ārpuslīgumiskā atbildība — Pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumi — Pretendenta piedāvājuma noraidīšana — Lēmuma atcelšana ar Vispārējās tiesas spriedumu — Noilgums — Termiņi, kas noteikti, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu — Prasība, kas daļēji ir nepieņemama un daļēji acīmredzami juridiski nepamatota

Vispārējās tiesas (pirmā palāta) 2011. gada 22. jūnija rīkojums II - 3769

Rīkojuma kopsavilkums

1. *Prasība par zaudējumu atlīdzību — Ārpuslīgumiskā atbildība — Noilguma termiņš (Tiesas Statūtu 46. pants; Vispārējās tiesas Reglamenta 102. panta 2. punkts)*
2. *Ārpuslīgumiskā atbildība — Nosacījumi — Reāls un droši zināms kaitējums, ko radījis prettiesisks akts — Jēdziens — Iespējas zaudēšana — Iekļaušana — Nosacījumi (EKL 288. pants)*
3. *Prasība par zaudējumu atlīdzību — Ārpuslīgumiskā atbildība — Noilguma termiņš — Termiņa sākums (Tiesas Statūtu 46. pants)*

4. *Eiropas Savienības publiskie iepirkumi — Savienības ārpuslīgumiskā atbildība — Noilguma termiņš — Termiņa sākums*
(Tiesas Statūtu 46. pants)

1. Termiņš, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, attiecas tikai uz procesuālajiem termiņiem, nevis uz noilguma termiņu, ar kura notecējumu beidzas termiņš prasības celšanai sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību, ko tādējādi nevar pagarināt termiņš, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu. Šajā ziņā noilguma noteikumi, kas reglamentē prasības sakarā ar Savienības ārpuslīgumisko atbildību, balstās uz tīri objektīviem kritērijiem, jo citādi varētu tikt pārkāpts tiesiskās drošības princips, ar ko tieši ir pamatoti šie noteikumi.

Tādi procesuālie termiņi kā termiņi prasības celšanai būtībā atšķiras no piecu gadu noilguma termiņa prasības celšanai sakarā ar Savienības ārpuslīgumisko atbildību. Prasības celšanas termiņi ir absolūti un nav atkarīgi no lietas dalībnieku vai tiesas ieskatiem, jo tie ir noteikti, lai nodrošinātu juridisko situāciju skaidrību un drošību. Tātad Savienības tiesai, pat pēc savas ierosmes, ir jāizvērtē, vai prasība ir iesniegta paredzētajā termiņā. Turpretī tiesa pēc savas ierosmes nevar atsaukties uz pamatu, kas balstās uz

noilgumu prasības celšanai sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību.

Turklāt noilguma termiņu pārtrauc, ja Savienības tiesā ir ierosināta lieta vai ja pirms šādas lietas cietusi puse iesniegusi lūgumu attiecīgajai iestādei. Šajā pēdējā minētajā gadījumā noilguma termiņš tiek pārtraukts vienīgi tad, ja pēc lūguma lieta tiek ierosināta termiņā, kas noteikts attiecīgi vai nu EKL 230. pantā, vai EKL 232. pantā.

Katrā ziņā šis noteikums neparedz atšķirīgu noilguma termiņa aprēķināšanu atkarībā no tā, vai noilguma termiņš ir pārtraukts, ierosinot lietu vai pirms tam iesniedzot lūgumu. Tātad, šajā ziņā piemērojot termiņu, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, noilguma termiņa ilgums būtu atšķirīgs, ņemot vērā to, vai cietusi puse izvēlētos tieši vērsties Savienības tiesā vai vispirms

kompetentajā iestādē. Šādas atšķirības dēļ, kas nav paredzēta Tiesas Statūtos, noilguma termiņa izbeigšanās būtu atkarīga no neobjektīva faktora un līdz ar to veicinātu strīdu atrisināšanu apstrīdēšanas veidā, nevis izlīguma panākšanu.

šaubu, ka attiecīgais uzņēmums būtu ieguvis tiesības noslēgt pirmo pakalpojumu līgumu. Publiskā iepirkuma sistēmā līgumslēdzējai iestādei ir plaša rīcības brīvība, pieņemot lēmumu, ar ko tiek piešķirtas tiesības noslēgt attiecīgo līgumu.

(sal. ar 46., 56. un 75.–78. punktu)

(sal. ar 47. un 83.–87. punktu)

2. Savienības ārpuslīgumiskā atbildība iestājas, ja ir izpildīti visi nosacījumi — iestādēm pārvestās rīcības prettiesiskums, faktiski zaudējumi un cēloņsakarība starp konkrēto rīcību un norādīto zaudējumu.
3. Noilguma termiņš sākas, kad ir izpildīti visi nosacījumi, kādiem ir pakļauts pienākums atlīdzināt zaudējumus, un tostarp tad, kad atlīdzināmais kaitējums ir nodarīts. It īpaši strīdos, kas ir radušies sakarā ar individuāliem aktiem, noilguma termiņš sākas, kad ir iestājušās minēto aktu kaitīgās sekas attiecībā uz to adresātiem.

Viens no šiem nosacījumiem nav izpildīts, ja nav iespējams konstatēt, ka pastāv jebkāda cēloņsakarība starp pretendenta piedāvājuma prettiesisku noraidīšanu sākotnējā konkursa procedūrā un zaudējumiem, ko tas esot cietis, zaudējot iespēju iegūt nākamo pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības konkursa procedūrās, kuras ir saistīti ar pirmo konkursa procedūru.

Cietušā rīcībā esošai precīzai un detalizētai informācijai par lietas rašanās faktiem nav nozīmes, jo faktu zināšana nav viens no nosacījumiem, kas jāizpilda, lai sāktu skaitīt noilguma termiņu.

Katrā ziņā iespējas iegūt nākamā pakalpojumu līguma slēgšanas tiesības zaudēšanu var uzskatīt par reālu un drošu kaitējumu tikai tad, ja nav konstatēta vainojama Komisijas rīcība un nav nekādu

Citādi rastos neskaidrība attiecībā uz procesuālo kritēriju par noilguma termiņa sākumu un atbildības nosacījumu fakta konstatējumu, ko galu galā varētu atrisināt, tikai nododot lietu tiesai strīda galīgai izskatīšanai pēc būtības. Ja prasības sakarā ar Kopienas ārpuslīgumisko

atbildību noilguma termiņu sākšanās tiek atlikta līdz brīdim, kad cietusī puse ir personīgi pārliecinājusies, ka tā ir cietusi zaudējumus, tad minētās prasības noilguma termiņa izbeigšanās brīdis būs atšķirīgs, ņemot vērā katra lietas dalībnieka individuālo uztveri par zaudējumu īstumu, kas ir pretēji tiesiskās drošības prasībai, kura jāievēro, piemērojot noilguma termiņu.

(sal. ar 48., 50., 62. un 64. punktu)

4. Nosacījums par konkrēta kaitējuma esamību ir izpildīts, ja kaitējums ir nenovēršams un pietiekami precīzi paredzams, pat ja vēl nav iespējams precīzi to aprēķināt, un noilguma termiņš var sākties tikai no brīža, kad faktiski ir radies finansiāls zaudējums. Attiecībā uz noilguma termiņa sākuma brīdi nav nozīmes tam, ka Savienības prettiesiska rīcība ir konstatēta tiesas nolēmumā.

Publiskā iepirkuma procedūrā zaudējumi no līguma slēgšanas tiesību neiegūšanas un iespējas to noslēgt zaudēšanas neuzvarējušam kandidātam rodas tieši un nekavējoties tad, kad ir pieņemts lēmums par tā piedāvājuma noraidījumu neatkarīgi no tā, vai Kopienas iestāde un izvēlētais kandidāts vēlāk paraksta īpašu līgumu, kā arī neatkarīgi no šī noraidījuma pamatojuma.

Piedāvājuma noraidījums ir notikums, kas ļauj celt prasību par ārpuslīgumisko atbildību sakarā ar publiskā iepirkuma līgumiem un rada iespējamus zaudējumus neuzvarējušam pretendētājam. Tātad noilguma termiņš sākas dienā, kad neuzvarējušais pretendents tiek personiski informēts par sava piedāvājuma noraidījumu. Šajā ziņā nav būtisks paziņojuma par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu publicēšanas *Oficiālajā Vēstnesī* datums.

(sal. ar 52., 61., 66., 68. un 70. punktu)